Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/36/2018
Identifikačné číslo spisu:	8713010529
Dátum vydania rozhodnutia:	04.12.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8713010529.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Štefana Michálika a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci obvineného R. L. pre pokračujúci zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 4. decembra 2019 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 1. marca 2017, sp. zn. 9To/4/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného R. L. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad rozsudkom z 15. júna 2016, sp. zn. 5T/147/2013, podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. zrušil obvinenému R. L. výrok o vine z trestného rozkazu Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 2T/82/2014, zo dňa 5. augusta 2015, právoplatného dňom 14. mája 2016 pre skutok, ktorého sa dopustil tak, že

- ako konateľ spoločnosti R., so sídlom T., IČO: XXXXXXXX dňa 03. decembra 2012 v F. v sklade firmy M. Y. L., IČO: XXXXXXXX, na ul. W. po predchádzajúcej telefonickej objednávke u majiteľa firmy Ľ. Y. prevzal na základe riadne vystavenej faktúry č. XXXXX zo dňa 03. decembra 2012, 104 párov obuvi v celkovej hodnote 3 306,60,-eur, ktorú faktúru mal podľa dohody uhradiť v termíne jej splatnosti, teda do 17. decembra 2012, a to aj napriek tomu, že vedel, že na úhradu uvedenej faktúry nemá dostatok peňazí a túto doposiaľ v plnej výške neuhradil, pričom samotný tovar predal, čím týmto svojim konaním firme M. Y. L. spôsobil celkove škodu vo výške 3 306,60,-eur,

právne kvalifikovaný ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. ako aj ďalšie výroky, ktoré majú v uvedenom výroku o vine svoj podklad a ktorým bolo podľa § 44 Tr. zák. upustené od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 Tr. zák. vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T/94/2013, zo dňa 07. mája 2014, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3To/42/2014, zo dňa 08. januára 2015, pretože trest odňatia slobody uložený mu podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov, podmienečne odloženým na skúšobnú dobu v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov považoval na ochranu spoločnosti a nápravu páchateľa za dostatočný

a uznáva sa za vinného v bode I. až V. z pokračujúceho zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák., v bode VI. z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. pretože

v bode I.

- ako konateľ spoločnosti R.., so sídlom T., IČO XXXXXXXX dňa 03. decembra 2012 v F. v sklade firmy M. Y. L., IČO: XXXXXXXX, na ul. W. po predchádzajúcej telefonickej objednávke u majiteľa firmy Ľ. Y. prevzal na základe riadne vystavenej faktúry č. XXXXX zo dňa 03. decembra 2012, 104 párov obuvi v celkovej hodnote 3 306,60,-eur, ktorú faktúru mal podľa dohody uhradiť v termíne jej splatnosti, teda do 17. decembra 2012, a to aj napriek tomu, že vedel, že na úhradu uvedenej faktúry nemá dostatok peňazí a túto doposiaľ v plnej výške neuhradil, pričom samotný tovar predal, čím týmto svojim konaním firme M. Y. L. spôsobil celkove škodu vo výške 3 306,60,-eur,

v bode II.

- dňa 18. júna 2012 v T. prevzal ako zástupca spoločnosti R.., so sídlom na ul. G., IČO: XXXXXXXX od spoločnosti Q., so sídlom na ul. M., IČO: XX XXX XXX, stavebný materiál špecifikovaný na dodacom liste U., kedy v hotovosti zaplatil aj zálohovú platbu vo výške 800,- € a zároveň objednal ďalší stavebný materiál špecifikovaný na dodacom liste U., ktorý mu bol spoločnosťou Q., dňa 20. júna 2012 dodaný do U., kde R. L. mal realizovať rekonštrukčné práce na objekte penziónu na ul. A., ktorý mal v prenájme od spoločnosti C., IČO: XXX XXX XX na základe nájomnej zmluvy č. XX/XXXX uzatvorenej dňa 31. januára 2012, pri objednaní a prevzatí stavebného materiálu od spoločnosti Q., jej zástupcom uviedol, že stavebný materiál potrebuje na rekonštrukčné práce na penzióne vo U. a že za dodanie stavebného materiálu zaplatí faktúry hneď po jeho dodaní, avšak faktúru č. XX-XXXXXX zo dňa 20. júna 2012 vystavenú za dodaný materiál vo výške 3.640,85 € a faktúru č. XX-XXXXX zo dňa 29. júna 2012 za vykonanú prepravu predmetného materiálu vo výške 32,12 € v lehote splatnosti a ani po tejto lehote neuhradil, pričom realizáciu stavebných prác v objeme a charaktere, na ktoré si prevzal predmetný materiál, nemal vykonať a ani nevykonal, stavebný materiál prevzal už s vedomím, že ho neuhradí, nakoľko finančné prostriedky na jeho úhradu nemal k dispozícii, so stavebným materiálom naložil doposiaľ nezisteným spôsobom, čím uviedol spoločnosť Q., do omylu a spôsobil jej škodu vo výške 2.873,97 €,

v bode III.

- dňa 17. februára 2012 v T., objednal ako zástupca spoločnosti R., so sídlom na ul. G., IČO, XXXXXXXX. od Ing. R. R. - M., IČO: XXXXXXXX s miestom podnikania ul. Y., stavebný materiál špecifikovaný v dodacom liste U., na základe ktorého mu bola vystavená faktúra č. XXX/XXXX na sumu 1.475,80 € zo dňa 17. februára 2012 s dátumom splatnosti 02. marca 2012, následne dňa 24. februára 2012 objednal ďalší stavebný materiál špecifikovaný na faktúre č. XXX/XXXX na sumu 2.053,24 € zo dňa 27. februára 2012 s dátumom splatnosti 12. marca 2012, v oboch prípadoch bol predmetný stavebný materiál dodaný pracovníkom Ing. R. R. - M. do penziónu E. vo U., kde R. L. mal realizovať, faktúry za dodaný materiál v lehote splatnosti, ani po tejto lehote, neuhradil, pričom realizáciu stavebných prác v objeme a charaktere, na ktoré si prevzal predmetný materiál, nemal vykonať a ani nevykonal, stavebný materiál prevzal už s vedomím, že ho neuhradí, nakoľko finančné prostriedky na jeho úhradu nemal k dispozícii, so stavebným materiálom naložil doposiaľ nezisteným spôsobom, čím uviedol Ing. R. R. - M. do omylu a spôsobil mu škodu vo výške 3.529,04 €,

v bode IV.

- dňa 05. septembra 2012 vo L., objednal ako zástupca spoločnosti R., so sídlom na ul. G., IČO: XXXXXXXX od zástupcu spoločnosti L., IČO XX XXX XXX so sídlom na ul. Q., stavebný materiál špecifikovaný na dodacom liste X/X/XXXX, na základe ktorého mu bola vystavená predfaktúra č. XXXX/XXXXX zo dňa 05. septembra 2012 na sumu 10.586,16 € s lehotou splatnosti 10. septembra

2012, pri objednaní tovaru zaplatil zálohovú platu vo výške 4.000,- €, následne dňa 10. septembra 2012 objednal ďalší stavebný materiál v celkovej hodnote 7.799,- €, kedy zaplatil zálohovú platbu vo výške 300,- €, v oboch prípadoch pri objednaní tovaru zástupcovi spoločnosti L., uviedol, že stavebný materiál potrebuje dodať do penziónu E. vo U., kde mal realizovať rekonštrukčné práce na objekte penziónu na ul. A., ktorý mal v prenájme od spoločnosti C., IČO XXX XXX XX na základe nájomnej zmluvy č. XX/XXXX uzatvorenej dňa 31. januára 2012, stavebný materiál, ktorý objednal dňa 05. septembra 2012, mu bol dodaný dodávateľmi spoločnosti L., avšak nie do penziónu vo U. tak, ako to uviedol pri objednaní tovaru, ale na doposiaľ nezistené miesto podľa jeho inštrukcií, ktoré uviedol dodávateľom tovaru, stavebný materiál, ktorý objednal dňa 10. septembra 2012 mu už dodaný nebol, faktúru za dodaný materiál v lehote splatnosti, ani po tejto lehote neuhradil, pričom realizáciu stavebných prác v objeme a charaktere, na ktoré si prevzal predmetný materiál, nemal vykonať a ani nevykonal, stavebný materiál prevzal už s vedomím, že ho neuhradí, nakoľko finančné prostriedky na jeho úhradu nemal k dispozícii, so stavebným materiálom naložil doposiaľ nezisteným spôsobom, čím uviedol spoločnosť L., do omylu a spôsobil jej škodu vo výške 6.286.16 €,

v bode V.

- dňa 12. septembra 2012 v T., podpísal ako zástupca spoločnosti R., so sídlom na ul. G., IČO: XXXXXXXX so zástupcom spoločnosti F., IČO: XXXXXXXX so sídlom na ul. I. ako predávajúcim, rámcovú kúpnu zmluvu, na základe ktorej si prevzal na pobočke uvedenej spoločnosti v T. rôzny stavebný materiál v celkovej hodnote 14.778,14 €, pri objednaní materiálu a pri podpise rámcovej kúpnej zmluvy zástupcovi spoločnosti F., uviedol, že predmetný materiál potrebuje na rekonštrukciu objektov v L., V., L., T. a v F., faktúry za prevzatý stavebný materiál v lehote splatnosti, ani po tejto lehote, neuhradil, pričom realizáciu stavebných prác v objeme a charaktere, na ktoré si prevzal predmetný materiál nemal vykonať a ani nevykonal, stavebný materiál prevzal už s vedomím, že ho neuhradí, nakoľko finančné prostriedky na jeho úhradu nemal k dispozícii, so stavebným materiálom naložil doposiaľ nezisteným spôsobom, čím uviedol spoločnosť F., IČO: XXXXXXXX so sídlom na ul. I. do omylu a spôsobil je škodu vo výške 14.778,14 €,

v bode VI.

- ako podnájomník, ktorý na základe uzatvorenej zmluvy o prenájme bytu zo dňa 17. septembra 2012 s R. Y., tr. bytom T., ul. J. Z. č. XXX/XX, býval v dvojizbovom bytu č. XX, ktorý sa nachádzal na treťom nadzemnom podlaží v bytovom dome č. XXX/XX na ul. J. Z. v T., v dobe od 14. októbra 2012 do 07. marca 2013, postupne ukradol z tohto bytu obraz - olejomaľba s názvom L., HiFi vežu zn. Philips nezisteného výrobného čísla, výrobky z brúseného skla a porcelánu, a to tri kusy krištáľových váz, jednu krištáľovú misu, jednu vázu z čínskeho porcelánu, sadu pohárov na alkohol, sadu šiestich pohárov na šampanské, sklenené poháre na koňak v počte 6 ks, tri dózy z brúseného skla, tri kusy sklenených tácok, jednu porcelánovú súpravu na mocca so šiestimi šálkami a podšálkami, jednu čajovú porcelánovú súpravu so šiestimi šálkami a podšálkami, štyri kusy porcelánových hrnčekov, päť kusov sklenených zmrzlinových pohárov, tri kusy sklenených pohárov na cafe latté, kovový zvonec, kovový svietnik, kovovú vázu s gravírovaním, dva kusy brúseného opálu, jednu kovovú misu na stopke gravírovanú, jeden dekoračný kovový výrobok v tvare vajíčka, vo vnútri ktorého sa nachádzalo šesť sklenených pohárikov, jeden tlakový šesť litrový hrniec, jednu súpravu jedálenského príboru kovového s keramickými rúčkami, dve teflónové panvice a jednu teplovzdušnú panvicu, ktoré následne prostredníctvom svojho známeho Y. V. založil v T. v záložni F. na A., v záložni U. na W., v záložniach L. v I. a v W. na ul. H., a olejomaľbu s názvom L. predal K. U. za sumu 80,- € a takto získané peniaze použil pre vlastnú potrebu, čím R. Y., bytom T., ul. J. Z. č. XXX/XX spôsobil škodu vo výške 890,- €.

Za to bol obvinenému R. L. podľa § 221 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák. uložený súhrnný spoločný trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov a 4 (štyroch) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému zrušil výrok o treste uložený rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T/94/2013, zo dňa 07. mája 2014, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3To/42/2014, zo dňa 08. januára 2015 podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov, podmienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému zároveň uložil povinnosť zaplatiť poškodeným organizáciám Q. so sídlom na ul. M., IČO: XX XXX XXX škodu vo výške 2 873,97,--eur, Ing. R. R. - M., G., IČO: XXXXXXXX škodu vo výške 3400,65,--eur, L., so sídlom na ul. Q., IČO: XX XXX XXX škodu vo výške 6 286,16,--eur, F., IČO: XXXXXXXX so sídlom na ul. I. vo výške 14 778,14,--eur a poškodenému R. Y., nar. XX. H. XXXX, bytom T., ul. J. Z. č. XXX/XX škodu vo výške 890,--eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodenú spoločnosť F., IČO: XXXXXXXX so sídlom na ul. I., IČO: XX XXX XXX a poškodeného R. Y., nar. XX. H. XXXX, bytom T., ul. J. Z. č. XXX/XX odkázal so zvyškom ich nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený R. L. odvolanie. Krajský súd v Prešove o ňom rozhodol uznesením z 1. marca 2017, sp. zn. 9To/4/2017, tak, že ho podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Obvinený R. L. podal prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Tomáša Šimonoviča dovolanie smerujúce proti naposledy zmienenému rozhodnutiu odvolacieho súdu z 1. marca 2017, sp. zn. 9To/4/2017. Ako dovolacie dôvody obvinený uplatnil tie podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený R. L. tvrdil, že právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom, keď ho súdom ustanovená obhajkyňa obhajovala iba formálnym spôsobom. O tom svedčí aj fakt, že si odvolanie proti rozsudku prvého stupňa musel podať sám. Ďalej považoval právo na obhajobu za porušené v tom, že Krajský súd v Prešove zamietol jeho návrhy na doplnenie dokazovania.

Pokiaľ ide o dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Tr. por. obvinený namietal, že svojím konaním nenaplnil znaky trestného činu podvodu ani trestného činu sprenevery, a to najmä z dôvodu absencie subjektívnej stránky trestného činu. Výsledky vykonaného dokazovania nepreukazujú jeho úmysel. S ohľadom na princíp ultima ratio skutky v bode I. až V. ani nemali byť posudzované v trestnoprávnej rovine. Skutok v bode V. bol navyše nesprávne právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu. Predmetná zmena právnej kvalifikácie má vplyv na posúdenie závažnosti skutkov, keďže po zmene právnej kvalifikácie skutku v bode V. by vzhľadom na výšku škody išlo o prečin. Z tohto dôvodu by teda skutky uvedené v bodoch I. až V. mali byť posúdené ako prečin podvodu.

Záverom obvinený navrhol, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil rozhodnutie Okresného súdu Poprad zo dňa 15. júna 2016 sp. zn. 5T/147/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (správne má byť Krajský súd v Prešove) zo dňa 01. marca 2017 sp. zn. 9To/79/2018 (správna sp. zn. 9To/4/2017), a aby prikázal vec Okresnému súdu Poprad, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený svoje dovolanie ešte doplnil podaním z 15. augusta 2019, kde v podstate zopakoval svoju predchádzajúcu argumentáciu.

K podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad, ktorý uviedol, že s tvrdeniami obvineného sa nestotožňuje. Konanie obvineného bolo správne právne kvalifikované ako pokračovací zločin podvodu, pričom vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané naplnenie všetkých znakov tohto trestného činu. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len

„najvyšší súd") podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného R. L. odmietol.

Najvyšší súd ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods.1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho odmietol, keďže je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por. nie sú splnené.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávnych chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie" odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Tr. por., alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnemu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

V zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Vo všeobecnosti k dovolaciemu dôvodu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd

poukazuje na to, že právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu a je potrebné ho chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu.

Tento dôvod môže byť naplnený len v takom prípade, ak zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné (teda nie akékoľvek, resp. nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu zakladá daný dovolací dôvod). V danej spojitosti najvyšší súd zdôrazňuje, že pod zásadným porušením práva na obhajobu možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok tohto konania.

Pri posudzovaní, či bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako i vo vzájomných súvislostiach.

Konkrétne ku dovolacím námietkam, ktoré obvinený subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., týkajúcich sa nevykonania dôkazov navrhovaných obvineným, najvyšší súd konštatuje, že hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. na podklade toho, že sa návrhom na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. Ak by záver súdu o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy aj ich hodnotenie súdmi nižších stupňov. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať, alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.).

Ak by však aj podľa citovaných kritérií išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné posúdiť, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom v závislosti na tom, či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie vo veci samej.

Zo spisu je zrejmé, že obvinený mal pred súdom možnosť navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil a o týchto návrhoch súdy aj zákonným spôsobom rozhodli. Obhajkyňa obvineného bola prítomná na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom i na verejnom zasadnutí pred odvolacím súdom, využila svoju prítomnosť na to, že kládla stranám otázky, mala pripomienky. Na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom využila právo záverečnej reči a právo konečného návrhu v odvolacom konaní. Svojou prítomnosťou tak zabezpečovala obhajobné práva dovolateľa. Naopak bola to práve obhajkyňa, ktorá vo svojich záverečných prednesoch na oboch súdoch konštatovala, že obvinený s ňou nespolupracoval, nezúčastňoval sa hlavných pojednávaní, nekomunikoval s ňou. Všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené. Ako však už bolo vyjadrené, zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a nevykonanie ďalších dôkazných návrhov obvineného nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Žiada sa ešte dodať, a to aj s ohľadom na argumentáciu obvineného uvedenú v ním podanom dovolaní, že samotný spôsob výkonu obhajoby ustanoveným obhajcom (kvalita poskytovanej právnej pomoci zo

strany obhajcu v konkrétnej trestnej veci) nie je predmetom prieskumu dovolacieho súdu, ako to tento už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje. Nejde o námietku subsumovateľnú pod dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ani žiadny iný do úvahy prichádzajúci dôvod dovolania. Z nezávislosti advokácie od štátu totiž vyplýva, že vedenie obhajoby je vo svojej podstate záležitosťou medzi obhajcom a obvineným a že za spôsob výkonu obhajoby nesie zodpovednosť samotný advokát (nie všeobecný súd), a to nie voči súdu ako orgánu verejnej moci, ale voči obhajovanému, prípadne orgánu, ktorému je disciplinárne podriadený (advokátska komora).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. teda nie je splnený.

Pokiaľ ide o uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné poznamenať, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť úspešným dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania), je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vybudovaná na vnútornom presvedčení orgánov činných v trestnom konaní a súdu znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy k tomu, aby sám určil rozsah dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané.

Najvyšší súd ustálil, že na zistenie skutkového stavu v tejto veci boli súdom všetky dôkazy vykonané zákonným spôsobom a zároveň v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. náležite vyhodnotené.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. nie je splnený.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Ako z uvedeného ustanovenia, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Dovolací súd je teda viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z

dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné taktiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Povedané inými slovami, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplňovať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu" inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Z kontextu vyššie uvedeného je potom zrejmé, že tvrdenia obvineného R. L., ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov, stoja zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako i akéhokoľvek iného uplatniteľného dovolacieho dôvodu, a preto sa nimi ani nie je potrebné bližšie zaoberať.

Pokiaľ ide o namietané právne posúdenie konania obvineného, najvyšší súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou kvalifikáciou vykonanou súdmi nižšieho stupňa.

Vo všeobecnosti sa žiada podotknúť, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje potom naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd pritom opätovne zdôrazňuje, že konanie R. L. bolo subsumované pod správne skutkové podstaty.

V súvislosti s námietkami obvineného vo vzťahu k subjektívnej stránke jeho konania, dovolací súd poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011, podľa ktorého dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nemôže napĺňať poukaz na to, že vykonaným dokazovaním nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak, ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, na základe konkrétnych skutkových okolností, ktorých správnosť a úplnosť v rámci dovolacieho konania nie je možné skúmať a meniť. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

V konečnom dôsledku ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nie je splnený.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.